

Koetoiminta ja käytäntö

Liite 18.10.2004 61. vuosikerta Numero 3 Sivu 15

Pian tallataan nurmikoita pohjoismaisissa kokeissa

Markku Niskanen, MTT

Uusia nurmikoihin tarkoitettuja lajikkeita testataan Suomessa virallisten lajikekokeiden yhteydessä. Pohjoismaihin kaavaillaan kuitenkin tällä hetkellä omaa erillistä koko pohjolan kattavaa testausjärjestelmää.

Suomessa nurmikoissa käytettävät pääajit ovat heinäkasveihin kuuluvat punanata ja niittynurmikka. Punanataa on kolme alalajia, jotka poikkeavat hieman toisistaan. Punanata (*Festuca rubra subs. Rubra*) muodostaa pitkiä rönkyjä. Etelännata (*Festuca rubra subs. Trichophylla*) puolestaan muodostaa lyhyitä rönkyjä ja puistonata ei muodosta rönkyjä lainkaan. Jonkin verran nurmikoissa käytetään myös eri röllilajeja. Lisäksi yksi kotimainen valkoapilalajike on hyväksytty nurmikkokäyttöön.

Erilaiset lajit ja lajikkeet sopivat erilasiin nurmikon käyttötarkoituksiin. Nadat viihtyvät kuivassa ja vähäravinteisessa maaperässä sekä kestävät hyvin kuivuutta. Kulutusta ne sen sijaan kestävät heikosti. Nadat ovat hyviä yleislajeja, esimerkiksi pihanurmikoihin, yhdessä niittynurmikan kanssa.

Niittynurmikka viihtyy hyvin ojitetuissa ja ravinnerikkaissa maissa. Kulutusta tämä heinä kestää natoja paremmin ja sitä käytetään paljon esimerkiksi jalkapallokenttien nurmikoissa. Röllien (nurmiröllli ja rönkyröllli) lisäkasvu on vähäistä ja ne muodostavat tiheitä nurmikoita. Parhaiten ne viihtyvät 8 - 20 millin leikkuukorkeudessa, mutta kestävät hyvin leikkaamisen matalammaksikin. Siksi ne soveltuvat erityisen hyvin esimerkiksi golfnurmiin.

Hyvä nurmikko peittää ja vihertää

Suomessa nurmikoihin tarkoitettuja lajikkeita on testattu virallisissa lajikekokeissa eri puolilla maata. Meillä hyvä viherpeittävyys on pidetty nurmikkolajikkeissa tärkeänä valintakriteerinä. Myös vihreän värin kesto syksyllä ja lyhytkasvuisuus ovat vaikuttaneet nurmikkolajikkeiden valintaan. Suomeen tulevat nurmikkolajikkeet on jalostettu pääasiassa Tanskassa ja Keski-Euroopassa, joten lajikkeiden talvenkestävyyden testaus on erityisen tärkeää.

Nurmikkolajikkeita on Suomessa testattu MTT:n tutkimusasemilla erilaisissa kasvuoloissa. Nurmikoiden osalta

testausaika on ollut kolme vuotta, jonka jälkeen jalostaja on voinut hakea lajiketta viralliseen lajikeluetteluun.

Pohjoismaista nurmikkotestausta suunnitellaan

Kullakin pohjoismaalla on tällä hetkellä omat testausjärjestelmänsä. Hankalin tilanne on ollut Ruotsissa, missä ei ole ollut toimivaa nurmikoiden lajiketestaussysteemiä. Suomessa testausjärjestelmä on ollut hyvä. Kokeisiin on saatu riittävästi testattavia lajikkeita, sillä jalostajat haluavat testata lajikkeita myös ankaran talven oloissa.

Kolmisen vuotta sitten pohjoismaissa aloitettiin yhteistyöhanke, jossa kartoitetaan mahdollisuutta testata nurmikkolajikkeita yhteispohjoismaisesti. Tällaista hanketta on yritetty kehittää aikaisemmin muun muassa rehunurmien testaukseen. Pohjoismaat eroavat kuitenkin ilmasto-oloiltaan sen verran toisistaan, että yhteistä testausjärjestelmää ei onnistuttu luomaan.

Nurmikoiden osalta yhteisen testausjärjestelmän luominen on helpompaa. Nurmikothan eivät tuota satoa, ja nurmikkolajien ja -lajikkeiden valikoima on suhteellisen yhtenäinen eri pohjoismaissa

Työ on edennyt lajikekokeiden ohjeistukseen asti. Nurmikot leikataan kokeissa 30 - 40 mm korkeuteen. Tämän lisäksi uudessa järjestelmässä kokeillaan, miten lajikkeet selviytyvät lyhyestä leikkuukorkeudesta, 10 - 15 mm. Lajikkeiden kulutuksenkestävyyttä selvitetään erillisissä tallauskokeissa.

Rahasta vielä vääntöä

Pohjoismaihin on kaavailtu kahdeksaa koepaikkaa. Suomessa testauspaikkoja olisi kaksi. Alustaviksi koepaikoiksi on kaavailtu MTT:n Hämeen tutkimusasemaa Pälkäneellä ja Kainuun tutkimusasemaa Sotkamossa. Pälkäneellä testattaisiin myös lajikkeiden kulutuksenkestävyyttä. Sotkamossa puolestaan keskityttäisiin lajikkeiden talvehtimisominaisuuksiin.

Testausjärjestelmästä on neuvoteltu myös jalostajien kanssa, jotka ovat suhtautuneet siihen myötämielisesti. Jatkossa jalostajien maksut kattaisivat kokonaisuudessaan testauksen kulut. Jalostajat ja siemenliikkeet ovat kuitenkin pitäneet kokeita kalliina ja vaatineet hintojen alentamista.

Se voisi onnistua, jos osa kokeista siirrettäisiin jalostajien koekentille. Tätä ehdotusta ei ole kuitenkaan vielä kannatettu varauksetta, sillä osa jalostajista pelkää aineiston väärinkäyttöä.

Tällä hetkellä työryhmä pohtii, miten nurmikkolajikkeiden testaaminen halpenisi. Työ on tarkoitus saada valmiiksi syksyn aikana, minkä jälkeen testauttajat voivat ottaa siihen kantaa. Mikäli jalostajat hyväksyvät esityksen, ensi kesänä

perustetaan eri puolille pohjoismaita ensimmäiset uuden testausjärjestelmän mukaiset nurmikkokokeet. Muussa tapauksessa testaukset jatkuvat kussakin pohjoismaassa entiseen malliin.

Lisätietoja: markku.niskanen@mtt.fi
puh. (06) 474 6403



Röllit soveltuvat hyvin golfnurmiin. Nurmi- ja rönsyröllit muodostavat tiheitä nurmikoita, jotka kestävät leikkaamisen hyvinkin matalaksi.

